

Souhrnná teritoriální informace: Kongo (Kinshasa)

Zastupitelský úřad Abuja 28. 5. 2021 15:50

Základní shrnutí pro obecnou představu o zemi tedy: kdo má výkonnou moc a ve stručnosti popis státního zřízení, zákonodárství (stručně), ekonomika a příležitosti pro české firmy, případně problémy při vstupu na trh, pokud jsou. Pokud je specifická kultura podnikání tak maximálně ve dvou větách popsat. Přidat výhled do budoucna.

Základní údaje	
Hlavní město	Kinshasa
Počet obyvatel	86,7 milionů
Jazyk	francouzština
Náboženství	křesťanství 53%
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Félix Tshisekedi
Hlava vlády	Jean-Michel Sama Lukonde Kyenge
Název měny	konžský frank
Cestování	
Časový posun	-1h
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Jan Vytopil
Ekonomický úsek	Beata Matusiková
Konzulární úsek	
CzechTrade	
Czechinvest	
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	53,6
Hospodářský růst (%)	3,2
Inflace (%)	10,3
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Konžská demokratická republika je státem střední Afriky. Leží od pobřeží Atlantického oceánu až po oblast velkých jezer a prochází jím rovník. Má rozlohu 2 344 858 km² a je druhou největší africkou a největší subsaharskou zemí. Hraničí s Angolou 2.511 km, z toho 225 km s angolskou enklávou Cabinda, dále s Burundi 233 km, Středoafričskou republikou 1.577 km, Konžskou republikou 2.410 km, s Rwandou 217 km, Jižním Súdánem 628 km, Tanzanií 459 km, Ugandou 765 km a Zambíí 1930 km. Délka pobřeží je pouze 37 km.

Samostatnost získala KDR v roce 1960 na Belgii. Prodělalo několik krvavých občanských válek i období tuhého režimu prezidenta Mobutu Sese Seko. V současné době je KDR unitární republikou praktikující poloprezidentský systém s politickým systémem více stran. Výkonnou moc má vláda, v jejímž čele stojí prezident republiky spolu s premiérem. Prezident je podle ústavy z 18. 2. 2006 volen na maximálně dvě pětiletá funkční období všelidovým přímým hlasováním. Zákonodárnou moc představuje dvoukomorový parlament, tvořený Senátem (108 členů volených provinčními shromážděními na 5 let) a Národním shromážděním (500 členů, 61 poslanců voleno většinovým hlasováním, 439 voleno poměrným hlasováním na 5 let). Opoziční strany byly legalizovány v roce 1990. Registrováno je již celkem 100 politických stran, nejvýznamnější jsou: Parti du peuple pour la reconstruction et la démocratie (PPRD), prezidentova strana, Parti lumumbiste unifié (PALU), strana premiéra, Forces du renouveau (FR), Mouvement social pour le renouveau (MSR).

Konžský právní systém je přímo odvozen od belgické varianty francouzského civilního práva. Kongo přijímá jurisdikci ICJ s výhradami, přijímá ale rozhodnutí ICC. Nejvyššími orgány soudnictví jsou Ústavní soud, Odvolací soud, Státní rada a Nejvyšší vojenský soud. Pod nimi pak působí civilní a vojenské soudy nižší instance. Nová ústava byla přijata dne 18. února 2006. Novela ústavy z 20. 1. 2011 mimo jiné změnila systém prezidentských voleb z dvoukolového na jednokolový, což opozice kritizovala jako krok usnadňující znovuzvolení prezidenta Joseph Kabila Kabange, ke kterému došlo 28. 11. 2011. Politická stabilita země je nadále velmi křehká. Ve volbách, které se, po dvouletém zpoždění, konaly 30. prosince 2018, zvítězil jeden z hlavních předáků opozice Félix Tshisekedi.

1.2 Zahraniční politika země

Od nástupu bývalého prezidenta Josepha Kabily k moci se Kongo více orientuje na Belgii, USA a Francii. Stále významnějším partnerem je ČLR, která již vlastní 80 % těžebních závodů v provincii Katanga, prudce roste i vojenská spolupráce s touto zemí. Velmi aktivní je Turecko. Vztahy s Angolou jsou relativně dobré, jsou nicméně zatíženy sporem o průběh námořní hranice (tudíž ložiska ropy), podobně je tomu v případě Ugandy (nepřesně vymezená hranice v Albertově jezeře). Uganda a Rwanda jsou obviňovány z podpory rebelských hnutí na východě země (a profitu z nelegálně těžěných surovin). Spíše než na region Velkých jezer (kde leží právě Rwanda a Uganda) se Kongo zahraničně-politicky orientuje na jih kontinentu, na země sdružené v Jihoafrickém rozvojovém společenství (SADC). Mezi politické spojence Konga patří například Jihoafrická republika (JAR) a Zimbabwe. K úzkým politickým vztahům mezi JAR a KDR přispívají silné obchodní vazby a zájem JAR o velké infrastrukturní projekty v KDR (hydroelektrárna na přehradě Inga apod.).

Kongo je členem OSN, Frankofonie (druhá nejlidnatější frankofonní země světa), Mezinárodního měnového fondu a Světové banky. Dále je KDR členem v mezinárodních organizacích: ACCT, ACP, AfDB, AU, CEPGL, FAO, G-24, G-77, IAEA, IB, ICAO, ICCT, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCS, IHO (členství pozastavené), ILO, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, NAM, OIF, OPCW, PCA, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNW, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO a WTO. Z významných regionálních organizací je země členem Southern African Development Community (SADC), Common Market for Eastern and Southern Africa (COMESA) a CEEAC (Communauté économique des états de l'Afrique centrale). V roce 2012 přistoupilo k dohodě OHADA.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 86 700 000

Věková struktura: · 0-14 let 43,1 % · 15-64 let 54,3 % · 65 a více 2,6 %.

Zhruba 55 % obyvatelstva je v aktivním věku. Roční přírůstek obyvatelstva činí 2,4 % (odhad 2016) Podíl městského obyvatelstva je na africké poměry vysoký a činí 42 %.

V zemi žije přes 250 etnik s převahou etnika Bantu (Lubové, Kongové, Lundové, Mongo, Tetela), Zandové, Mangbetuové (Hamité). Na východě žijí Mulengové (Banyamulengové) příbuzní s Tutsiji z Rwandy, jejichž statut není vyjasněn a je stále příčinou napětí. Zhruba 700 000 původních obyvatel – Pygmejů. Z cizinců jsou nejvíce zastoupeni Belgičané, Francouzi, Indové, Libanonci, Pákistánci, Angolané, Konžané (Brazzaville), západoafričané. Etnická a regionální příslušnost hrála a hraje v politice významnou roli. Za Mobutu byla privilegovanou etnickou skupinou skupina Ngombe, ze které Mobutu pocházel a obyvatelé provincie Equateur. Vláda Kabily seniora se opírala o svahilofonní obyvatelstvo východu (regiony Katanga, Maniema, obě Kivu). V dnešní vládě jsou rovnoměrně zastoupeny všechna významnější etnika a regiony.

Dominantním náboženstvím je římsko-katolické (50 %). V zemi působí řada malých protestantských církví (20 %). Významné jsou afro-křesťanské autochtonní církve, z nichž hlavní jsou kimbangisté (10 %). Na východě země jsou výrazněji zastoupeni také muslimové (10 %). Zbytek jsou animisté, vitalisté, spiritisté.

Úředním jazykem je francouzština. Čtyři místní jazyky mají statut národních jazyků: svahilština (Katanga a východ země), lingala (Kinshasa a severozápadní Kongo), kikongo (západní část země a okolí Kinshasy), chiluba (Východní a Západní Kasai). Dohromady se v Kongu užívá 242 jazyků.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Díky obrovským zásobám nerostných surovin a příznivým klimatickým podmínkám patří Kongo mezi na suroviny a primární zdroje velmi bohaté ekonomiky. Hospodářství však bylo v minulosti těžce poškozené dlouholetými vnitřními konflikty a válkami (často se bojovalo o kontrolu nad surovinovými zdroji) a katastrofální ekonomickou správou. V posledních letech se nicméně hospodářská situace konsoliduje a HDP rychle roste. KDR však stále zůstává jednou z nejhudších zemí světa. Země se vedle bezpečnostních problémů a s nimi spojeným rozkrádáním přírodního bohatství dlouhodobě potýká s mnoha vážnými problémy - zanedbanou infrastrukturou, velmi nepříznivým investičním a podnikatelským klimatem, obrovskou korupcí (podle mezinárodních statistik patří k zemím s nejvyšší korupcí na světě), špatným řízením podniků, nevykonnou státní správou atd., které její ekonomický rozvoj brzdí.

Ekonomika je velmi málo diverzifikovaná, v současnosti je zcela závislá na těžebním průmyslu (měď, kobalt, ropa, diamanty), službách pro těžební průmysl a těžbě dřeva. Kongo ve střednědobém horizontu zůstane vývozcem komodit, jeho ekonomika bude proto konjunkturálně kolísat v závislosti na kolísání cen surovin na světových trzích. Přetrvávajícím problémem konžské ekonomiky je velký rozsah šedé ekonomiky (zejména naprosto nekontrolované vývozy nerostného bohatství), která vytváří cca 2/3 HDP. KDR je největším světovým producentem kobaltu a největším výrobcem mědi a cínu v Africe. Nicméně probíhající intenzivní parlamentní debata o budoucí těžební legislativě a nedávné rozhodnutí vlády podporovat tento sektor osvobozením od daně z přidané hodnoty (DPH) odhaluje chaotický způsob spravování tohoto sektoru státem v zemi a zvyšuje napětí mezi státem a soukromými vlastníky v této oblasti. Ačkoli se očekává, že jak vláda, tak i podniky působící v tomto odvětví nakonec dosáhnou kompromisu ohledně nových zákonů o těžbě, nedůvěra mezi nimi, spolu s reputací Konžské demokratické republiky týkající se nepředvídatelné tvorby právních předpisů bude mít vliv na střednědobý ekonomický výhled země. Těžební průmysl Konžské demokratické republiky přispívá zhruba na 22% HDP, vytváří více než tři čtvrtiny výnosů z vývozu a poskytuje téměř 30% vládních příjmů. Průmysl byl v roce 2015 zasažen propadem cen komodit. Přestože se opět zvyšují světové ceny, velké neuhrazené kredity z DPH, neustále se měnící regulace v oblasti těžby a nedostatek dodávek energie znamenají, že se odvětví bude i nadále potýkat s problémy.

Hlavními vývozními komoditami jsou nerostné suroviny (kobalt, měď, ropa, diamanty, zlato, koltan (kolombit tantalu)), dále dřevo, elektrická energie, káva. Místní výrobní základna je nízká, dováží se prakticky vše, zejména potraviny, dopravní stroje, strojní zařízení všeho druhu (včetně těžebního), spotřební zboží všeho druhu (včetně ošacení), pohonné hmoty.

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	5,8	4,4	-2,8	3,2	3,6
HDP/obyv. (USD/PPP)	1 112,3	1 150,0	1 100,0	1 120,0	1 140,0
Inflace (%)	30,3	4,6	14,6	10,3	6,2
Nezaměstnanost (%)	4,2	4,1	4,6	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	16,0	15,0	10,5	13,1	15,6
Import zboží (mld. USD)	15,0	14,6	11,1	13,0	15,0
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	1,0	0,4	-0,6	0,1	0,6
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	84,1	86,8	89,6	92,4	95,4
Konkurenceschopnost	135/140	139/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Po propadu v roce 2020 očekáváme, že vládní příjmy se v důsledku nárůstu cen ropy zvýší. Jelikož však produkce ropy zůstává pod předpandemickým vrcholem, zatímco neropná ekonomika je stále slabá, zůstane fiskální příjem v poměru k HDP v letech 2021-22 nízký. Vláda se pokouší zvýšit daňové příjmy v rámci programu ECF (zjednodušením daňových zákonů, snížením osvobození od daní, provedením reformy správy daní a výběrem daňových nedoplatků). Předpokládá se, že v roce 2021 vzroste podíl výdajů na HDP, což odráží výdaje související s volbami a pokračující podpora související s koronou. Výdaje na zdravotnictví zůstanou zvýšené a některé platby dotací (ke zmírnění úderu klesající ekonomické aktivity) budou pokračovat.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,6
Veřejný dluh (% HDP)	24,8
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-2,0
Daně	
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

Dluhová služba (včetně plateb soukromým věřitelům a oficiálním věřitelům mimo skupinu G20) zůstane významnou součástí výdajů, a to navzdory pokračujícímu pozastavení některých plateb za dluhovou službu prostřednictvím iniciativy G20 pro pozastavení dluhové služby (DSSI). V roce 2022 očekáváme mírné zmírnění výdajů v poměru k HDP, přičemž opatření v oblasti zdravotní a sociální podpory související s pandemií budou omezena. Předpokládáme, že fiskální deficit se v roce 2021 sníží na 1,7% HDP (z odhadovaných 3,6% HDP v roce 2020). V roce 2022, s dalším růstem příjmů a uvolněním výdajů, se fiskální deficit sníží na 0,5% HDP. Ve výsledku očekáváme, že stav veřejného dluhu poklesne na konci roku 2021 na 81,5% HDP (z odhadovaných 91,1% HDP na konci roku 2020), než na konci roku 2022 dále poklesne na 74,5% HDP.

2.3 Bankovní systém

Bankovní sektor prodělal reorganizaci a v současné době patří k rostoucím sektorům hospodářství. Nabízené služby se postupně rozšiřují. Posílení dohledu ze strany BCC a mezinárodních finančních institucí je jedním z podmínek pomoci IMF. Regulační a kontrolní roli má Centrální banka Konga (Banque centrale du Congo - BCC). Ta je rovněž zodpovědná za kontrolu inflace, vytváření a dodržování monetární, kreditní a směnové politiky. Úroková sazba centrální banky klesla z 20 % koncem roku 2011 na 3 % koncem roku 2013. Díky tomu, že velká část ekonomiky probíhá v neformálním sektoru, mají však její rozhodnutí na ekonomiku země pouze omezený vliv. Detailní informace o bankovním sektoru jsou dostupné na <http://www.bcc.cd/>.

V Kongu působí následujících 20 bank: Access Bank, Afriland First Bank, Advans Bank, Banque Commerciale du Congo, Banque Internationale du Crédit, Banque Internationale pour l'Afrique au Congo, BGFIBank DRC, Bank of Africa, Byblos Bank RDC, Citigroup, Crane Bank Congo, Ecobank, First International Bank, Invest Bank Congo, Procredit Bank, Rawbank., Standard Bank Congo, SofiBank, Trust Merchant Bank, United Bank for Africa. Dále je v zemi působí přes 100 malých družstevních záložen, 12 směnářských společností a 19 institucí poskytujících mikrofinance. Bankovní sektor ale zůstává i nadále malý – většina bank sídlí v Kinshase a provincii Katanga a Bas-Kongo. Větší banky již vydávají běžné platební karty, počet bankomatů ve velkých městech roste. Transakce v ostatních částech země jsou stále ještě založeny na hotovostním placení. Běžné je také placení z účtů, které mají konžští podnikatelé nebo vláda v zahraničí. Půjčky podnikatelům jsou stále ještě málo dostupné (snad s výjimkou Rawbank) – úrok je v tomto případě dosti vysoký (cca 18%), většina projektů je i nadále financována buď zahraničními subjekty (AfDB, WB...), nebo privátními investory.

2.4 Daňový systém

Poslední daňová reforma byla v KDR provedena v roce 2012, kdy byla zavedena VAT. Daňový systém je velmi nepřehledný, vláda se ho sice snaží zjednodušit, nicméně bez většího úspěchu. Zahraniční i domácí společnosti se často stávají obětí šikany a výběru nezákonných daní ze strany orgánů pověřených výběrem daní, mezi které patří celní správa, fond na podporu podnikání, ředitelství dopravního loďstva, úřad kontrolu dovozu a vývozu, dopravní úřad, berní úřad, úřad pro správu půdního fondu. Dochází ke dvěma extrémům, buď podnik díky úplatkům neplatí žádné daně, nebo platí přehnaně vysoké daně. Většina obyvatelstva neplatí žádné daně, vzhledem k velkému rozsahu neformálního sektoru. Daňové záležitosti je vždy nutné svěřit místnímu právníkovi.

Konžský oficiální daňový systém tvoří :

- Daň z příjmu fyzických osob - progresivní podle příjmu v pásmu 0 % (roční příjem do 524000 CDF) – 40 % (příjem nad 23 mil CDF), tuto daň platí jak tuzemci, tak cizozemci podle příjmu v Kongu; tuzemcem se stává osoba, která v Kongu pobývá déle než 6 měsíců; podle některých údajů platí podnik za zaměstnaného cizince rovněž tzv. výjimečnou daň z platu cizince (IER);

- Daň podniková – 35 %, zdaňovány jsou příjmy společnosti získané činností na území Konga snížené o odpočitatelné náklady; daň těžebních společností je 30 %,

- Daň z přidané hodnoty (Value Added Tax – VAT) – 16 %, na některé základní výrobky (pohonné hmoty, cement, pšenice a mouka, mléko, chléb a dětská potrava), některé léky stanovené výnosem ministerstva zdravotnictví, zařízení na průzkum ložisek, rybolov, pohřební vybavení se VAT nevztahuje; rovněž při vývozu se VAT neplatí.

Sociální pojištění (Social Security) – 11 % ze mzdy (4 % penzijní a 5 % zdravotní, 2 % zaměstnanecký fond), 12,5 % v provincii Katanga;

Podnikání je zatíženo řadou dalších plateb a odvodů (např. srážková daň 20 %, daň z vozidla, daň z půdy – v ýše záleží na rozhodnutí provinční vlády, poplatek za převod půdy či nemovitosti 5 – 10 %, daň z pronájmu 22 % atd.).

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů a současně jedním z nejvýznamnějších donorů rozvojové pomoci.

V roce 2019 se z EU do KDR vyvezlo zboží v hodnotě 1030 mil. Euro, dovezlo se zboží v hodnotě 1033 mil. Euro. V roce 2020 země EU dovezly z KDR zboží v hodnotě 968 milionů EUR a vyvezly zboží v hodnotě 917 milionů EUR.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	993,4	1 027,5	916,6	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	1 451,6	1 028,0	968,4	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	458,2	0,5	51,8	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Přesto, že české výrobky mají v KDR stále ještě dobré renomé, obchodní spolupráce s ČR zůstává (vzhledem k možnostem) nízká.

Hlavními dovozními komoditami byly tropické dřevo surové i profilované, káva a dřevěný nábytek. Vyvážely se zejména plynové turbíny, procesorové jednotky, stroje na třídění zeminy, obnošené oděvy, elektrotechnický izolační papír a ovesné vločky.

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,1	0,1	0,0	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,1	-0,1	0,0	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Post-Cotonou Partnership Agreement – podepsáno v dubnu 2021 jako pokračování dohody mezi EU a africkými zeměmi. Upravuje mimo jiné ekonomické vztahy a rozvojové otázky. Economic Partnership Agreements (EPAs): EU patří k nejvýznamnějším donorům zahraniční rozvojové pomoci i významným obchodním partnerům v regionu. Kongo dosud dohodu nepodepsalo, ale čerpá z výhod volného přístupu na EU trh.

Smlouvy s ČR

Mezi oběma zeměmi neexistují v současné době žádné platné smluvně právní dokumenty. Od vstupu ČR do EU jsou ekonomické vztahy upravovány společnou politikou EU.

3.3 Rozvojová spolupráce

V rámci 11. EDF (2014 – 2020) měla být poskytnuta pomoc ve výši 620 mil. Euro, prioritními sektory jsou zdravotnictví, ochrana životního prostředí, zemědělství a údržba a výstavba komunikací (zejména N1). V důsledku tlaku EU na realizaci prezidentských voleb v KDR se prezident Kabila rozhodl pozastavit veškeré rozvojové aktivity EU a jejích členských států, a tak konžská vláda v roce 2017 nepodepsala příslušné mezivládní a mezinárodní smluvní dokumenty, které jsou pro zahájení financování těchto projektů nezbytné.

V roce 2013 poskytla ČR celkem 2 mil. Kč na projekt humanitární pomoci, který v KDR realizovala organizace Člověk v tísni. Byly zaměřeny na poskytování zdravotní pomoci postiženým válečným konfliktem ve východní části země. V roce 2014 realizovala malý lokální projekt „Appui à l'autonomisation des femmes pauvres et vulnérables de la Commune de KISENSO par le renforcement de leurs capacités économiques“ zaměřený na vzdělávání žen/obchodnic ve čtvrti Kisenso“ v Kinshase. Na tento projekt bylo vyčleněno 300 000 CZK.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Trh KDR je sice velký (84 mil. obyvatel), kupní síla většiny obyvatel je ale nízká. Vývozce zboží se setká s ostrou konkurencí levných čínských dovozů. Pro české firmy existuje v KDR velký prostor, podíl domácí výroby (s výjimkou těžebního průmyslu) je zanedbatelný, dováží se téměř vše. Perspektivním odvětvím pro české exportéry jsou dodávky těžebních zařízení a příslušných dopravních prostředků, technologií pro výrobu a rozvod elektřiny. Velké příležitosti existují především v elektrárenských technologiích (dodávky turbogenerátorů, rehabilitace hydroelektráren), dodávky malých vodních elektráren v kombinaci s mlýny, pilami a s úpravami pitné vody aj.), ale i obnovitelné zdroje elektrické energie (solární...), které je možné zapojit off-grid.

Za perspektivní položky českého exportu do KDR dále považujeme potravinářské komodity a technologická zařízení pro potravinářský průmysl (pekárny, mlýny, zpracování ovoce a zeleniny, výroba nápojů, pivovarnictví), technologie mrazících provozů (např. na zpracování ryb). Značný zájem by mohl z konžské strany být také o traktory a ostatní zemědělské stroje pro soukromé farmáře, včetně dodávek hnojiv a chemikálií proti škůdcům. KDR investuje do rozvoje infrastruktury – perspektivní jsou z tohoto hlediska stavební stroje, vybavení letišť, obytných budov, nemocnic. Kongo má velké zásoby využitelné dřevní hmoty. Vláda omezuje vývoz nezpracovaného dřeva a kulatiny, naskýtá se prostor pro firmy, které budou schopny dodat zařízení/ investovat do velkokapacitních pil a linek na zpracování dřeva. Kongo nabízí perspektivně dobrý trh také pro česká malá dopravní letadla, dále stále se rozvíjející trh pro telekomunikační zařízení a služby všeho druhu.

Perspektivními oblastmi pro investice jsou zejména zemědělství a pěstování technických plodin, výroba potravin, lehký průmysl (výroba zboží každodenní potřeby), výroba oděvů a bot, výroba nábytku, konzervářský průmysl a potravinářství (včetně pivovarnictví, zpracování ryb), geologický průzkum a těžební sektor, úprava a zásobování s vodou, energetika, dále nemovitosti, bankovní a telekomunikační služby, ICT, logistika. Privatizace: Vláda KDR se postupně snaží restrukturalizovat a následně i privatizovat 60 státních společností (v současné době velmi ztrátových), mezi nimi jsou i energetickou společnost SNEL, správu přístavů ONATRA, leteckou společnost LAC a železniční dráhy SNCC. 20 společností (těžebních, energetických, dopravních, telekomunikačních i finančních) bylo v roce 2010 převedeno do formy státních akciových společností a v současné době se posuzuje jejich tržní hodnota, aby mohly být privatizovány. Jejich privatizace se tak dlouhodobě zpožďuje. Intenzivně se připravuje privatizace elektráren a transmisičních sítí. Koncem roku 2013 prodělal sektor energetiky zásadní změnu – parlament přijal zákon umožňující plnou liberalizaci tohoto sektoru.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Kongo je civilizovaná země v řadě oblastí ovlivněna francouzskou kulturou a zvyklostmi. Řada bohatých a vlivných obchodníků studovala v Evropě a Kanadě a má tudíž vysoce kvalitní vystupování, bohaté zkušenosti ze světového obchodu, používají moderní technologie, a proto je dobré k tomu takto přistupovat (Afričané obecně už nesměňují za barevná sklíčka). Nicméně je třeba počítat s africkými nešvary, jako zejména nedochvilnost a pozor na i v Kongu nechvalně proslulé „nigerijské podvodny“.

4.2 Oslovení

V prvním kroku je třeba si uvědomit, zda je Váš produkt či služba uplatnitelná na konžském trhu. Trh je zde z 81 % čistě proimportní a většina věcí se dováží ze zahraničí. Je důležité mít na paměti, že trh je velmi citlivý na cenu. Hodně zboží se dováží z Číny, které konkurovat nemůžete, ale ve velkém počtu se objevují společnosti, které jsou bohaté a preferují kvalitu. Druhým krokem je výběr vhodných klientů. Konžani jsou velmi hrdý národ a rádi předstírají, že chtějí vše a ve velkém. Skutečnost je však taková, že za touto maskou schovávají fakt, že nejsou tak bohatí, aby si mohli Váš produkt koupit. Výběr partnera je zde zcela klíčový a může Vám přinést buď očekávaný zisk, nebo také velké potíže. Třetím krokem je nalezení partnera (klienta), s kterým můžete obchodovat. V Kongu neexistují kvalitní placené databáze a většina firem uvedených v seznamech různých vyhledávačů nefungují. Obchod se zde dělá z 99 % přes známé. Pokud Vám firma napíše „zašlete oficiální dopis či e-mail“, tak již víte, že se s Vámi bavit nebudou.

Osobní kontakt je zde zcela nezastupitelný. Konžani jsou hrdým národem, a při jednání proto není dobré jim na vše přitakávat. Cena je důležitá a je vždy na prvním místě. Není dobré cenu extrémně navýšit a následně smlouvat. Jelikož při finální ceně, která je o 25 % či více procent nižší, bude mít klient pocit, a to oprávněný, že jste ho chtěli podvést. Je nezbytné si také uvědomit, že většina dopisů, kde Vám někdo tvrdí, že pracuje pro ECOWAS nebo že má zájem o Váš produkt, bez bližší specifikace, je podvod. S těmito firmami neztrácejte čas. Velmi dobře si zajistěte platební instrumenty. Nejčastěji se používá potvrzený neodvolatelný akreditiv (L/C) s co možná nejjednoduššími podmínkami, aby nedocházelo k průtahům s platbami. Snažte se mít většinu svých plateb uhrazených a na svém účtu ještě před odesláním zboží.

4.3 Obchodní schůzka

Pro jednání bohužel nepostačí angličtina. Je velice výhodné ovládat francouzštinu nebo mít tlumočníka. Plánujte cestu mimo období Vánoc a ramadánu. Mějte na paměti etnické, kulturní a náboženské rozdíly země. Velmi obvyklým a častým jevem v Kongu je všeobecná nedisciplinovanost a nedochvilnost. Vnímejte co se okolo vás děje, buďte obezřetní, opatrní na svůj majetek, dbejte o svou bezpečnost a vyhýbejte se rizikovým situacím. Zjistěte si, kdo je váš obchodní partner, s kterým spolupracujete. Bez kvalitního místního partnera, jenž vám otevře dveře k zákazníkům, se absolutně neobejdete. Lépe si prověřit partnera přes velvyslanectví na místě, aby se předešlo případné podvodné činnosti. Je dobré se konžským partnerem osobně setkat. Konžani jsou v obchodním styku velmi sebevědomí a asertivní. Jednání může předcházet dlouhá neformální předehra, během které se klient s chutí pochlubí svými úspěchy. Dobře prezentujte především sami sebe. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou. S alkoholem opatrně, minimálně je dobré si předem ověřit, zda obchodní partner není muslim a podle toho postupovat. Nenechte se uchláholit prvotním dojmem, že klient chce vše a ve velkém. Konžani jsou mistři manipulace a rádi vytváří dojem, že je již obchod sjednán během prvního jednání. Připravte se na neočekávané průtahy a změny v zadání požadavků z konžské strany. V případě schůzek připravovaných na úřadech na pátek je třeba počítat pouze s dopolednem, muslimská část populace je od polední doby na modlitbách a odpoledne už úřady spíše nefungují. Modlitba je

obvyklá na veřejných shromážděních, konferencích a někdy před oficiálním obědem nebo večeří.

Nejvhodnější doba na obchodní schůzky je dopoledne 10.00-12.00. Konžané jsou ve většině nedochvilní. Míra nedochvilnosti se zvyšuje v období dešťů. Pro jednání konžských obchodníků je typická zdlouhavost. Styl jednání je hodně ovlivněn francouzskou kulturou s dlouhými obědy. Ženy jsou jako obchodnice respektovány. V Kongu není vyjma ropného sektoru příliš mnoho lidí, kteří mluví anglicky, francouzština je základní podmínkou úspěchu jednání. Vyžadováno je perfektní oblečení, na které si Konžané potrpí. Vzhledem k malému počtu obyvatel se v obchodních kruzích „každý zná s každým“. Zpráva o neobvyklém obchodu či podvodném jednání se rychle rozšíří a nesolidní obchodník, zejména pokud je to cizinec, je vyloučen z obchodnické komunity. Je nutné se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Fotografování úředních budov, infrastrukturních staveb atd. je zakázáno, k fotografování osob je lépe si vyžádat předchozí svolení. Dopravní ruch v hlavním městě houstne a je nutné vždy počítat s časovou rezervou. Mimo Kinshasu je třeba počítat se špatným stavem silnic, zejména v období dešťů.

4.4 Komunikace

Úředním a tudíž i hlavním komunikačním jazykem je francouzština. Dalšími většími místními jazyky, jsou: fang, myene, teke, punu, eshira, kikongo, mbere, kota, ndjabi a lumbu. Všechny patří k bantuské jazykové rodině. Pro několik tisíc Konžanů je francouzština mateřský jazyk. V Kongu není vyjma ropného sektoru příliš mnoho lidí, kteří mluví anglicky, francouzština je základní podmínkou úspěchu jednání. Je lépe se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Je třeba se vyhnout fotografování osob, úředních budov atd. bez předchozího svolení.

Komunikovat lze emailem i telefonicky, velice populární je Whatsapp a další moderní komunikační technologie. Pro obchodní vztahy lze velice doporučit osobní setkání.

4.5 Doporučení

Nejvhodnější doba na obchodní schůzky je dopoledne 10.00–12.00. Konžané jsou ve většině nedochvilní. Pro jednání konžských obchodníků je typické velikášství a nereálné sliby. Rada belgických obchodníků dlouhodobě usedlých v Kongu přebírá konžské obchodní zvyky. Ženy jsou jako obchodnice respektovány. Obchodním jazykem je francouzština, jen výjimečně angličtina. Vyžadováno je perfektní oblečení, na které si Konžané potrpí. Je lépe se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Fotografování úředních budov, infrastrukturních staveb atd. je zakázáno, k fotografování osob je lépe si vyžádat předchozí svolení. Dopravní ruch v hlavním městě houstne a je nutné vždy počítat s časovou rezervou.

4.6 Státní svátky

- 1. leden – Nový rok
- 4. leden – Den mučedníků
- 16. - 17. leden – Den hrdinů (výročí smrti Patrice Lumumby a L. Kabily)
- Pondělí velikonoční · 1. květen – Svátek práce
- 17. květen – Výročí vstupu L.D. Kabily do Kinshasy
- 30. červen – Výročí nezávislosti – hlavní svátek země
- 1. srpen – Den rodičovství
- 25. prosinec – Vánoce

Pracovní a prodejní doba: pondělí - pátek 8.00 - 18.00, většinou s polední přestávkou 12.00-15.00. Velké obchody mají otevřeno i o víkendu.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Základní podmínkou úspěchu na trhu je vedle ceny výrobku dlouhodobá aktivní exportní strategie zaměřená na tuto zemi. Na opravdu dobrý kontrakt nelze čekat v ČR. České firmy dosud nemají v Kongu vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh, při rozšíření obchodních styků by ale mohl napomoci v zemi působící honorární konzul ČR Murtaza Rawji.

Do Konga je sice možné vyvážet přímo, spolupráce s místním zástupcem nebo v Kongu registrovanou firmou (dovozcem) je konkurenční výhodou. Tyto osoby je třeba vyhledávat aktivně, nejlépe osobně přímo na místě. Konkurenční výhodou mají firmy, které mají v zemi styčnou osobu hovořící francouzsky nebo přímo zastoupení. Vzhledem ke složitosti místního obchodního prostředí je nanejvýš důležité vyjednat detailně všechny aspekty obchodní smlouvy (nejlépe s pomocí místního právního zástupce). Před uzavřením smlouvy je třeba partnera pečlivě prověřit specializovanou firmou (due dilligence). Situace v KDR je pro české vývozce komplikovaná z mnoha důvodů. Vedle faktorů, působících ve všech zemích oblasti (velmi nízká kupní síla, geografická vzdálenost, korupce, byrokracie), existují i specifické faktory jako např. orientace na tradiční (především belgické, francouzské) dovozce a dodavatele a neexistence smluvní základny. Místní podmínky jsou natolik komplikované, že prosadit se bez dlouhodobějších zkušeností a kontaktů je nemožné. Zajistit, aby zboží nebylo cestou z přístavu zcizeno nebo poškozeno, je schopen pouze místní zástupce. Hlavní distribuční kanály probíhají z Evropy (letecké spojení Brusel- Kinshasa, námořní spojení z přístavů Antverpy, Ostende a Hamburg) do přístavů Matadi a Boma, příp. na mezinárodní letiště v Kinshase. Spotřební zboží je do KDR dováženo a distribuováno velkými (často zahraničními) dovozními společnostmi, které zásobují konžskou elitu, zahraniční pracovníky, supermarkety i menší obchody ve velkých městech. Hlavními obchodními a distribučními centry jsou Kinshasa, Lubumbashi, Matadi.

Zboží denní potřeby je v KDR většinou prodáváno v malých obchodech a na trzích, kterých je velké množství nebo přímo na ulici (75 % tvoří neformální sektor). Nejlepší strategií vstupu na trh je prostřednictvím místního agenta nebo distributora znalého jazyka a místních velmi komplikovaných obchodních zvyklostí. Nejvhodnější pro dodavatele je nalezení bonitního partnera, který by pracoval na svůj účet a sám nabízené zboží hradil při jeho odběru. Určitým doporučením je členství ve Federaci konžských podniků (FEC). Vzhledem k množství podvodů je vždy důkladné prověření partnera (due dilligence). Při větších objemech nebo při prodeji strojního zařízení lze uvažovat o otevření prodejního zastoupení či pobočky. Osvědčují se formy obchodních „joint-venture“ mezi domácími odběrateli a zahraničními dodavateli. Pro jakýkoliv větší případ je zásadní, aby měl místní zástupce dobré kontakty na místní administrativu.

Návody na použití, informace a propagační materiály by měly být ve francouzštině, případně místním jazyce (lingala, svazijština...). Většina obyvatel dá přednost ceně před kvalitou. U dodávek strojů a složitějších zařízení zákazník obvykle očekává dostatečnou zásobu náhradních dílů a servis.

Český vývozce (dovozce zboží do Konga) potřebuje doložit faktury (Commercial Invoice), pokud možno ve francouzštině nebo jiném světovém jazyce, ale s přiloženým francouzským překladem a popisem zboží. Faktura musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Jednotková cena a celková cena musí být uváděna v paritě cíl, se specifikovanou hrubou a čistou hmotností a prodejními podmínkami. Dále se vyžaduje lodní nákladový list (Bill of Lading) nebo letecký nákladový list (Air Waybill) s elektronickým číslem zásilky (Cargo tracking note), balicí list (Packing List), osvědčení o původu zboží a osvědčení o technické/zdravotní způsobilosti. Inspekci pro vládu provádí francouzská společnost BIVAC.

Clo se vypočítává ad valorem z hodnoty CIF. Vyžadovány jsou běžné přepravní doklady. V zásadě se platí 5 % clo na nezpracované suroviny, zemědělské a veterinární zboží, investiční vybavení; 10 % clo na většinu dovážených potravin, spotřební zboží, náhradní díly a 20 % clo na

oděvy, nábytek, cigarety a další hotové výrobky. Bezcelní dovozy zařízení a strojního vybavení mohou uskutečnit po dobu 3, 4, 5 let investoři v zónách a, b, c. Clo se rovněž neplatí při dovozu cementu, zařízení pro zemědělskou výrobu, farmaceutické výrobky a lékařské zařízení jsou zatíženy 2 % clem (celní výjimky stanoví každý rok zákon o rozpočtu). K těmto cům však několik vládních agentur často nekoordinovaně vybírá různé další poplatky, které mohou dosáhnout až 40 %.

Systém celního odbavení je velmi složitý a zkorumpovaný. Nejvhodnější se jeví přenechat odpovědnost za celní odbavení na místním partnerovi. Zakázán je dovoz zbraní střeliva a pornografie pro komerční účely. Doporučuje se označení a návod ve francouzštině.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi 15 africkými zeměmi měnové CFA-zóny, nazvaná OHADA, která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a garantuje obchodníkům a investorům právní jistotu a kompatibilitu. KDR přistoupila k dohodě OHADA v 2012, její zákony ale stále ještě nejsou plně sladěny. Konžské obchodní právo umožňuje jak domácím, tak zahraničním firmám fungovat m.j. jako „Société en Commodite Simple, Société Privé á Responsabilité Limitée“ (SPRL), Société par Action á Responsabilité Limitée (SARL, min. 7 akcionářů, nutné svolení prezidenta) a Société Cooperative“. S výjimkou tzv. malých podniků, jejichž provozování je zákonem vyhrazeno pouze občanům KDR a podnikání v zemědělství mohou zahraniční investoři vlastnit veškeré podíly ve firmě.

Zahraniční společnosti registrované v Kongu mají podle zákona stejná práva a povinnosti jako místní společnosti. Pro jejich registraci platí rovněž stejné předpisy a pravidla. Malé podnikání, vyhrazené dekretem pouze pro občany KDR, je určeno pro drobné tradiční řemeslníky, maloobchodníky, podniky s méně než 10 zaměstnanci, malé dopravce s méně než 10 vozidly, restaurace s méně než 3 zaměstnanci, malé hotely a stánkové prodejce. V 2013 vláda založila tzv. Guichet Unique, který pomáhá v založení podniku. Ten by měl být teoreticky schopen vyřídit veškeré formalisty do 3 dnů. Ve skutečnosti je založení kanceláře díky složitým a neustále se měnícím předpisům obtížná procedura, která podle údajů WB trvá průměrně 31 dnů. Investorům rovněž pomáhá Agence Nationale pour le Promotion des Investissements (ANAPI). Vízové, pracovní, daňové a celní předpisy se mohou měnit – zřízení kanceláře je proto nejvhodnější ponechat na místním právníkovi. Pro založení společnosti (kanceláře, pobočky...) je třeba v bance je třeba založit účet a na něj složit základní kapitál, dále u notáře ověřit společenskou smlouvu, ta se publikuje ve Věstníku. Společnost se registruje v obchodním rejstříku. Dále je třeba zažádat o přidělení registračního čísla společnosti (ministerstvo ekonomiky), registračního čísla pro dovoz – vývoz (ministerstvo obchodu) a registračního daňového čísla (daňový úřad DGI). Firmu je dále třeba registrovat inspekcí práce ministerstva práce a Národního úřadu pro zaměstnanost. Zaměstnanci jsou registrováni u sociálního úřadu. Kinshasa rovněž vyžaduje a vydává firmám působícím v hlavním městě povolení činnosti. Speciální registraci musí u příslušných ministerstev provést těžební, lesnické, dopravní, telekomunikační firmy, bankovní instituce, jejichž činnost se řídí speciálními zákony (horní zákon, zákon o těžbě dřeva, telekomunikacích, ...).

5.3 Marketing a komunikace

Nejúčinnější je reklama v televizi (v Kinshase vysílají dva státní, čtyři soukromé kanály) a zejména rozhlas. Billboardy jsou účinné pouze ve velkých městech. Inzerce v novinách zasahuje poměrně malé množství osob a je drahá. V reklamě se hodně uplatňují místní jazyky (lingala v Kinshase, svahilština v Lumumbashi a na východě). Propagaci je vhodné přenechat místnímu partnerovi.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Majitel patentu by ho měl v KDR registrovat (u ministerstva obchodu). Registrované patenty a ochranné známky zahraničních subjektů požívají v KDR 20letou ochranu. KDR je členskou zemí WIPO (World Intellectual Property Organization), jako signatářská země Pařížské a Bernské dohody přijala řadu závazků na ochranu patentů a duševního vlastnictví. Jako člen WTO je KDR signatářem dohody TRIPS. Teoreticky podle zákona je duševní vlastnictví v KDR chráněno, ve skutečnosti jsou tato práva porušována a jejich vymáhání neexistuje. Navzdory zákonům a účasti v mezinárodních konvencích bylo dosud uděláno velmi málo pro zastavení prodeje pirátských hudebních nahrávek, videokazet, počítačového softwaru, léků, ošacení atd. Vláda řeší základní existenční problémy obyvatel, ochrana duševního vlastnictví nepatří mezi její priority.

5.5 Trh veřejných zakázek

Na státní zakázky se vyhlašují tendry (appel d'offres). Přesto, že byl v roce 2010 přijat zákon o veřejných zakázkách a zřízena Autorité de

Régulation des Marchés Publiques u kanceláře premiéra, která by měla být za vyhlašování a řízení státních zakázek zodpovědná (ARMP-rdc.org/), nejdůležitější jsou stále přímé kontakty na ministerstvech a zejména prezidentské kanceláři. Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To bez stálé přítomnosti a kontaktů není možné. Prosadí se ten, kdo má nejlepší kontakty a dokáže nabídnout dobré platební podmínky. Mezinárodní organizace vyhlašují tendry prostřednictvím místní organizace BECECO (Bureau central de coopération), UCOP (Unité de coordination du projet) nebo BCMI (Bureau de coordination des marchés et infrastructures).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

KDR je členem Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID), není členem tzv. newyorské konvence z roku 1958 (členství připravuje). Je rovněž členem WTO a od roku 1989 je členem agentury MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency). Přistoupením k dohodě OHADA (Organisation pour l'Harmonisation des Droits des Affaires en Afrique) přijala konvenci, která uvádí do souladu právní normy patnácti členských zemí se zahraničím v oblasti řešení obchodních a investičních sporů (ty je oprávněn řešit soud v Abidjanu). V roce 2008 byly založeny obchodní soudy v Kinshase a Lumumbashi. Zásadní důležitost při řešení obchodních sporů má znění uzavřené smlouvy, kde by měl být způsob řešení sporů přímo zakotven. Podle konvence OHADA lze případný spor řešit u soudu v Abidjanu, což dává větší šanci na úspěch. S řešením sporů jsou obvykle spojeny vysoké náklady a vynutitelnost práva je velmi obtížná a zdoluhavá. Vhodnější je vždy dohoda, obchodní mimosoudní vyrovnání případně arbitráž (může jím být i místní všeobecně respektovaný právník). Papírově jsou konžské předpisy o řešení obchodních sporů uspokojivé, ve skutečnosti je řízení u místního soudu časově a finančně nákladné s nejistým výsledkem. Soudy lze snadno uplatit. Proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě. Dále je vždy třeba plné znalosti konžského obchodního práva a procedurálních zvyklostí (nutný lokální právní zástupce). Zásadní důležitost při řešení obchodních sporů má proto znění uzavřené smlouvy, kde by měl být způsob řešení sporů přímo zakotven. Je vhodné dohodnout si místo případného soudu v zahraničí, nejčastěji to bývá Belgie nebo Francie.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup do země je vyžadován platný cestovní pas, vízum a mezinárodní očkovací průkaz (striktně se kontroluje očkování proti žluté zimnici a to i při cestě zpět). Doporučuje se originály dokladů uschovat a prokazovat se jejich kopiemi.

Víza do KDR uděluje:

Velvyslanectví Konžské demokratické republiky v Praze

Soukenická 34,

110 00 Praha 1

tel: +420 222314656, +420222316762 mobil 606900686

e-mail: ambardeprague@yahoo.fr, eliberjol@yahoo.fr

Cena běžného víza do 90 dnů je cca 3 000,- Kč, při více vstupech cca 7 000 Kč. Vyřízení trvá cca 2 týdny.

Je nutné být vybaven Mezinárodním očkovacím průkazem. Očkování proti žluté zimnici je povinné a je na hranicích kontrolováno. Aktuální informace k očkování sdělují Okresní hygienické stanice nebo Institut geografické medicíny, Vinohradská nemocnice, Praha.

Z ČR je možno do KDR cestovat letecky společnostmi Air France, Turkish Airlines, Ethiopian Airlines, Brussels Airlines. Z dalších společností do Kinshasy létají South African Airways, Kenya Airways a Royal Air Maroc. Společnost ASKY spojuje Kinshasu s ostatními hlavními městy zemí západní a střední Afriky. Při příletu na mezinárodní letiště do Kinshasy/Ndjili (FIH) je nutné, aby na příjezdějího čekal na letišti partner. Jinak se vystavuje možnosti byrokratických průtahů a žádostí o úplatek. Velmi špatná je i situace u služeb taxi; vozů je velmi málo, ceny přemrštěné. Lepší hotely zabezpečují odvoz z letiště, někdy i pomoc s imigračními a celními formalitami (cena 30 – 80 USD). Při odletu je vyžadován poplatek 55 USD. Konžská demokratická republika je tropická země, ve které se vyskytuje řada nebezpečných tropických chorob (např. Chikungunya, Ebola, Dengue...). Před cestou do zemí subsaharské Afriky regionu by měl proto každý cestovatel navštívit odborného lékaře - specialistu na tropické choroby (v Praze například Klinika geografické medicíny Královské nemocnice Vinohrady, nebo Centrum cestovní medicíny), kde lze absolvovat všechna povinná a doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné, potvrzení je vyžadováno na hraničních přechodech), žlutence typu A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu. Doporučuje se nechat si před cestou zkontrolovat také protilátky na TBC a dětskou obrnu a případně doplnit i tato očkování.

roti velmi vážné tropické nemoci přenášené komáry - malárii - očkování neexistuje. Pro krátkodobý pobyt je doporučována předběžná profylaxe antimalariky, přičemž na jednotlivé deriváty se po čase v teritoriu vytváří resistance. Proto je nutno typ použitého antimalarika

konzulovat před odjezdem se specialistou na tropické nemoci. Při výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (chřipky, angíny, bolesti hlavy, pocity únavy) je nutno navštívit nejbližší laboratoř či nemocnici a nechat si udělat malarický test. Ten je velmi jednoduchý (odběr vzorku krve z polštářku prstu na ruce) a rychlý - trvá cca 15 minut i s rozbořem krve. Léky proti již probíhající malárii jsou v Kongu volně v prodeji a jsou účinné – nemoc ustoupí během dvou až tří dnů. Zásadní je nenechat nemoc rozvinout (inkubační doba malárie je cca týden) – pak může mít fatální následky. Rovněž lze doporučit, aby si cestovatel koupil v cílové zemi jedno balení místních protimalarických léků a vzal si ho zpět s sebou do ČR. Vzhledem k inkubační době se malárie může projevit až po návratu zpět do vlasti a s jejím výskytem a tedy i léčením by mohly být v ČR problémy.

V Kongu panuje vysoká klasická kriminalita (velmi nebezpečné jsou děti žijící na ulici), a to zejména ve velkých městech. Je tedy třeba vždy zachovávat velkou opatrnost, nevystavovat na odív drahé šperky nebo fotoaparáty, nenosit sebou vyšší finanční částky. V Kinshase je třeba se vyhnout některým tržištím na periferii a okrajovým čtvrtím města. Nedoporučuje se chodit pěšky, pohybovat se bez doprovodu ve večerních hodinách, cestovat sám v autě. Auto je třeba vždy zevnitř zamykat. Příslušníci policie mnohdy řidiče/cizince šikanují, při kontrolách nevracejí doklady a požadují úplatky. Doporučuje se nikomu nedávat originály dokladu a předkládat pouze kopie dokladu.

Fotografování vyžaduje obzvláštní opatrnost, neboť může být zdrojem šikanování a vymáhání úplatků. Je zakázáno fotografovat strategické objekty, včetně vládních úřadů. Při fotografování osob je potřeba vyžádat si souhlas fotografovaného.

Cestovatel by se měl před odjezdem do KDR registrovat v dobrovolné databázi občanů ČR při cestách do zahraničí (DROZD).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnavatel musí pro svého zahraničního zaměstnance získat pracovní povolení u Národního výboru pro zaměstnanost cizinců zřízeného při ministerstvu práce. K tomu je třeba předložit pracovní smlouvu. Na základě pracovního povolení může zaměstnanec žádat o pracovní vízum, které opravňuje k dlouhodobému pobytu (visa d'établissement). To uděluje imigrační úřad (Direction générale d'immigration - DGM).

Zaměstnávání místních sil se řídí zákoníkem práce z roku 2002 (novelizovaným v roce 2014), který splňuje kritéria ILO. Velmi silně chrání práva zaměstnanců (m. j. stanovuje náležitosti pracovní smlouvy, podmínky práce žen a mladistvých, právo na dovolenou (min. 12 dní, zvyšuje se o 1 den za každých odpracovaných 5 let), zavádí 45 hodinový pracovní týden (6denní), příplatky za práci přesčas, přídatky na děti, dopravné, stanovuje odvody sociálního pojištění zaměstnavatelů, stanovuje povinnost zabezpečit zdravotní péči zaměstnanců, zavádí princip stejného platu za stejnou práci bez ohledu na původ, pohlaví a věk, při propouštění je vyžadováno svolení ministerstva práce, dále zakotvuje právo na kolektivní vyjednávání, způsob řešení pracovních sporů i pokuty za porušení zákona atd. Podle dostupných informací je stanovena minimální mzda ve výši 72000 franků/měsíc.

5.9 Veletrhy a akce

Veletrh FIKIN (Foire Internationale de Kinshasa) se koná každý lichý rok během července.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky

Embassy of the Czech Republic

Kinshasa

Tel: 00243-822 557 526

E-mail: kinshasa@embassy.mzv.cz,

Honorární konzulát ČR v DRC

honorární konzul: Murtaza Rawji

Ave Kalemie no. 1, Kinshasa/Gombe

tel.: +243/818881000 mobil: 00420/602 305 161

email: consulattcheque@gmail.com

kinshasa@honorary.mzv.cz

Žádné jiné české státní instituce (CzechTrade, Czechinvest, České centrum) nejsou v Kongu zastoupeny a toto zastoupení se nedá očekávat ani v blízké budoucnosti.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Lékařská péče je striktně placená. Vyžadován je i u drobných poranění tzv. registrační poplatek, který někdy převyšuje cenu vlastního ošetření. Doporučuje se kvalitní cestovní pojištění s možností repatriace do Evropy nebo JAR.

V případě onemocnění doporučujeme se obrátit na:

- Centre Médical de Kinshasa, 168 avenue Wagenia et rue du Commerce, tel. +243 89 89 50 300 nebo 089 89 50 301 (CMK)
- Centre privé d'urgence (při dlouhodobějším pobytu – je třeba se registrovat), tel. +243 89 89 50 302 nebo 089 89 50 301
- Clinique Dr Lelo, 15 avenue Kasai Barumbu, tel. : +243 99 82 45 339 a +243 99 97 62 900 nebo 099 82 45 339 a 099 97 62 900
- Centre médical de Monkole, 4804 avenue Ngafani, Kinshasa - Mont Ngafula, tel. +243 89 24 426 nebo 089 89 24 426.

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- www.irinnews.org
- www.africatime.com/rdc
- www.lobservateur.cd
- www.laprosperteonline.net
- www.digitalcongo.net
- <http://radiokapi.net>
- www.bcc.cd
- www.imf.org/external/country/COD/index.htm
- www.worldbank.org/afr/cd/index.htm
- www.fec.cd · www.anapi.org/fr
- www.mediacongo.net/promoin.asp
- www.ministeredubudget.cd